

Ο Μεσσηνίας Χρυσόστομος για τον Φιλίππων Προκόπιο,
«Ήταν τίμιος με τα ανθρώπινα και δίκαιος με τα θεία»

Τα σημερινά λειτουργικά και αγιογραφικά αναγνώσματα μάς προβάλλουν δύο βασικές έννοιες. Το αποστολικό, τη σπουδαιότητα της ενότητας στο πρόσωπο του Χριστού και κατ' επέκταση της Εκκλησίας, και η ευαγγελική περικοπή την αναγκαιότητα της κοινωνικής προσφοράς ως έμπρακτη έκφραση της φιλανθρωπίας του Δεσπότη Χριστού.

Γύρω από αυτούς τους δύο άξονες κινήθηκε και περιστράφει και ο διακονικός ρόλος και η παρουσία του αείμνηστου μητροπολίτου Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κυρού Προκοπίου, και διυφάνθει το πολυδιάστατο και πολυεπίπεδο έργο ως ποιμένος και διδασκάλου, του οποίου το τριετές μνημόσυνον επιτελούμεν σήμερα.

Διδάσκαλος και κήρυκας της εις Χριστόν πίστεως, ποιμένας και διάκονος του ποιμνίου του. Τα πάντα έπραττε υπακούοντας στην προτροπή του αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου, «προς το κοινωφελές άπαντα πράττειν χρή».

Παιδαγωγούσε με το λόγο και τα έργα του, δίδασκε με την απλή και απέριττη ζωή του, χωρίς να ζητά τίποτε για τον εαυτό του, ήταν τίμιος με τα ανθρώπινα και δίκαιος με τα θεία.

Δεν ζήταγε ποτέ την αναγνώριση και την καταξίωση επειδή πάντα κατά νούν είχε τον λόγο του μεγάλου φιλοσόφου, «ό,τι δήποτε μεγάλο γίνεται μέσα στον κόσμο γίνεται εις την φωνήν του καθήκοντος, ό,τι δήποτε μικρό και άθλιο, τούτο γίνεται στο όνομα του συμφέροντος».

Και ο μητροπολίτης Προκόπιος ό,τι έκανε ήταν

σύμφωνο και απέρρεε από τη φωνή του καθήκοντος γι' αυτό ήταν πραγματικός διάκονος και τα έργα του ήταν πάντα μεγάλα και ουσιαστικά.

Θεωρώ ότι σε ένα μεγάλο επίσκοπο και μία δυναμική εκκλησιαστική προσωπικότητα δεν αρμόζουν απολογισμοί έργων. Αυτά τα έχει καταγράψει η ιστορία.

Στον αείμνηστο μητροπολίτη Προκόπιο εκπληρούται «η απλότης του ήθους, το γενναίον, το ακατασκέυαστον, το τέλειον και φρόνιμον προς το αγαθόν, το ακέραιον προς το κακόν».

Το ακατασκέυαστο και ανεπιτήδευτο θεωρούμενο υπό το φώς του διακονικού του χαρακτήρος ήταν το κριτήριο εκείνο που του έδινε πάντα τη δυνατότητα να εκφράζεται ποιμαντικά και πάντοτε συνοδικά. Η διαφορετικότητα του λόγου και των προτάσεών του σε εκκλησιαστικά προβλήματα αποτελούσε πολλές φορές την αιτία να αμφισβητείται επιπόλαια από κάποιους ιδιοτελείς και αμαθείς συνομιλητές του ή και παρεξηγείται.

Η αληθινή διακονική του διάθεση εξεφράζετο και με το λόγο του ότι « η αλήθεια ενοχλεί... η αλήθεια πειράζει, μα η αλήθεια πάντα λάμπει»!!!

Με αυτή τη διάθεση της διακονίας και της υπηρεσίας της αλήθειας έγινε κυρηναίος σε τρεις αρχιεπισκόπους πάντα μέσα από την κατ' εξοχήν οδό της Εκκλησίας, τη σύνοδο, και οι τρεις όμως τον απογοήτευσαν και τον απομάκρυναν, γιατί δεν άντεχαν να ακούνε την αλήθεια. Αυτό γίνεται πάντοτε μέσα στην ιστορία, όταν δεν αποδέχεσαι την αλήθεια ή δεν αντέχεις την αλήθεια ή δεν αντέχεις τον άνθρωπο που λέει την αλήθεια, γιατί

«προτιμάς το συμφέρον», όπως λέει και ο υμνωδός της Μ. Εβδομάδας.

Ο μακαριστός Προκόπιος όσο λιτός και απλούς ήταν στην προσωπική του ζωή και τις επιλογές του, τόσο πληθωρικός ήταν στη σκέψη του, στην ευρυμάθειά του, στην εργατικότητα του, στη μεθοδικότητά του, στις γνώσεις του και στις απόψεις του.

Ήταν «έρεισμα Πατρίδος, Εκκλησιών κόσμημα, στύλος και εδραίωμα της αληθείας, στερέωμα της εις Χριστόν πίστεως, οικείοις ασφάλεια, δυσμαχώτατος τοις υπεναντίοις, φύλαξ πατρώων θεσμών, νεωτεροποιίας έχθρός· ἐν ἑαυτῷ δεικνύς τό παλαιόν τῆς Ἐκκλησίας σχῆμα, οἷον ἀπό τινος ιεροπρεπούς εἰκόνης, της αρχαίας καταστάσεως το εἶδος της υπ' αὐτόν Εκκλησίας διαμορφών».

Όλα τα παραπάνω ἀπηχούνται και συγκεφαλαιώνονται σε ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα της επισκοπικής του διακονίας. Το εκκλησιαστικό του φρόνημα. Είναι αυτό που αποτελεί την κινητήρια δύναμη ώστε να υπερβείς τις ατομικές σου ιδιοτέλειες, επιδιώξεις και ικανοποιήσεις και να αφιερωθείς στο λόγο της ύπαρξής σου ως διακόνου της Εκκλησίας.

Εξαιτίας αυτού του φρονήματός του πόνεσε, απορρίφθηκε, δοκιμάστηκε, διώχθηκε, οι ρίζες όμως της εκκλησιαστικότητάς του ήταν βαθειές και πολλές φορές δυσδιάκριτες στους επιπολαίως κρίνοντες και κατακρίνοντες.

Το αφήγημά του ήταν : ό,τι κατέχουμε και ό,τι έχουμε αποκτήσει προέρχεται από την Εκκλησία...ό,τι είμαστε μάς το προσέφερε η Εκκλησία ...γι' αυτό και δεν μάς χρωστά αλλά τής χρωστάμε!!!

Αυτές τις εκκλησιαστικές του αρχές άντλησε απερίσπαστα από τις εκκλησιαστικές, νομικές και θεολογικές σπουδές του και εμπέδωσε από τη συναναστροφή του με δύο σπουδαίες εκκλησιαστικές προσωπικότητες και ποιμένες της Εκκλησίας της Κορίνθου. Τους αείμνηστους μητροπολίτες Προκόπιο Τζαβάρα και Παντελεήμονα Καρανικόλα.

Ο πρώτος τού δίδαξε τη ποιμαντική και φιλάνθρωπη διάσταση της Εκκλησίας, γιατί είχε το χάρισμα της φιλανθρωπίας προς τους δοκιμαζόμενους και απετέλει τον στηριγμό προς τους σπουδάζοντες τότε πάμφτωχους ιεροσπουδαστές της εκκλησιαστικής σχολής Κορίνθου. Πολλοί από αυτούς τους μαθητές κατάλαβαν ποιός τούς στήριζε οικονομικά μόνο όταν κοιμήθηκε ο μακαριστός μητροπολίτης Προκόπιος Τζαβάρας αλλά και κάθε άλλος πονεμένος άνθρωπος της επαρχίας του. Ο δεύτερος, ο μεγάλος και σοφός μητροπολίτης Κορίνθου Παντελεήμων Καρανικόλας. Και αυτός λοιδωρήθηκε και απορρίφθηκε από τους ισχυρούς του εκάστοτε εκκλησιαστικού περιβάλλοντος όταν δεν τον είχαν πλέον ανάγκη.

Αυτός ο Παντελεήμων τού ενστάλλαξε την αγάπη για τη σπουδή, τη μελέτη και την έρευνα. Τον προσανατόλισε να αναδυφήσει στις κανονικές πηγές της ζωής της Εκκλησίας, την πρακτική δηλαδή εφαρμογή της πίστης. Μέσα από αυτή την μελέτη ο μακαριστός μητροπολίτης Προκόπιος προσδιόρισε το «πώς δει και υπέρ ων δει» αγωνίζεσθαι μέσα στην Εκκλησία.

Ομολογούσε πάντοτε ότι αυτοί οι δύο ιεράρχες, μεγάλες μορφές της Εκκλησίας, τού έμαθαν να εργάζεται, να αγαπά και να θυσιάζεται για την Εκκλησία. Δύσκολη ομολογία στη σύγχρονη εποχή της αυτάρκειας και της ψεύτικης

αυτοπεποίθησης.

Διακονούσε την Εκκλησία σύμπασα, με πρώτη επιλογή του το Οικουμενικό Πατριαρχείο και δεύτερο την ιεραποστολή στην Αφρική. Ο σεβασμός και η τιμή προς το Φανάρι ήταν δεδομένη αλλά και η προσφορά του στην Αφρική μέρος της διακονίας του. Με τον ίδιο τρόπο υπηρετούσε και την τοπική Εκκλησία των Φιλίππων, με έργα φιλανθρωπίας, κοινωνικά και πάντοτε διακονικά.

Για το ποίμνιό του θυσίαζε τα πάντα από τη ζωή του, ως καλός ποιμένας. Το ίδιο έκανε και για τους ιερείς του και κληρικούς του όχι όμως και για τους οικείους του. Ήταν ο πατέρας, ο φίλος με τη βιβλική έννοια, ο διδάσκαλος, ο καλός σύμβουλος και καθοδηγητής, ο ποδηγέτης και ο προστάτης. Ήξερε ως πολύπειρος διοικητής να διακρίνει τον οξυδερκή και τίμιο διάκονο των μυστηρίων του Θεού. Γνώριζε να αποδίδει τον «δίκαιον έπαινον έστω και αν πολλές φορές πονούσε και έκλεγε. Έτσι όμως είναι, η δικαιοσύνη όπως και η αλήθεια ελευθερώνει αλλά και πληγώνει, γιατί είναι πρώτιστα θυσία.

Ενώ δεν έθετε όρια στη σχέση του με τον πόνο και τη δοκιμασία του ποιμνίου του γνώριζε να οριοθετεί τις σχέσεις του με κάθε τι το κοσμικό, ακόμα και με τους τοπικούς άρχοντες. Κανένας ενδοτισμός καμμία υποχωρητικότητα σε θέματα «εν ου παικτοίς», η συνεργασία όμως ήταν δεδομένη όταν πίστευε ότι ο αγώνας ήταν προς όφελος της πατρίδας, των πιστών και της Εκκλησίας, τότε πρωτοστατούσε.

Η σημερινή λειτουργική μας σύναξη, είναι σύναξη επιμνημόσυνη για τον μακαριστό μητροπολίτη Προκόπιο, και τους κατά πνεύμα Γεροντάδες του αείμνηστους μητροπολίτες

Κορίνθου Προκόπιο και Παντελεήμονα, με τους οποίους συνδετικός κρίκος συνεχίζει να είναι το θυσιαστήριο του Κυρίου και το μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας. Επιμνημόσυνη ημέρα είναι και για την αείμνηστη μητέρα του μητροπολίτη Προκοπίου, την πολυαγαπημένη του Μαριάνθη, τα λείψανα της οποίας έφερε από την κορινθιακή γή ο αγαπητός εν Χριστώ αδελφός, φίλος και συλλειτουργός, άξιος διάδοχος Προκοπίου και Παντελεήμονος κύριος Διονύσιος. Από σήμερα πλέον σεβαστέ μητροπολίτα Προκόπιε δεν θα σε ενώνει με την μητέρα σου μόνο ο ομφάλιος λώρος της ζωής αλλά και η γή των Φιλίππων. Μαζί θα αναμένετε την κοινήν ανάσταση.

Ό, τι προσέφερε κατά την διάρκεια της αρχιερατείας του όσο και κατά την εκτέλεση των συνοδικών του καθηκόντων, ο μακαριστός Προκόπιος αποτελεί ύλη για εφαρμογή της αρετής, της λογικής, της υπευθυνότητας, της εκκλησιαστικής, φιλανθρωπικής και κοινωνικής δράσεως.

Αναπαύου μακαριστέ Γέροντα, «ο γαρ λαός σου και η Εκκλησία σου ικετεύουσί σοι» και προσεύχεται προς Κύριον υπέρ της αιωνίας μνήμης σου, ώστε να καταστείς πολίτης και συμπολίτης της Βασιλείας του Θεού διακονών εν τη αιωνιότητι Αυτού το υπερουράνιον θυσιαστήριον.

Διερμηνεύων και τα αδελφικά αισθήματα του συλλειτουργού μητροπολίτου Κορίνθου κ. Διονυσίου ευχαριστούμε για την συμμετοχή στη σημερινή ευχαριστιακή μας σύναξη, τον άμεσο διάδοχο του μακαριστού Προκοπίου, τον άξιο κατά πάντα αδελφό και συλλειτουργό επίσκοπο και μητροπολίτη σας κ. Στέφανο και τού ευχόμεθα έτη πολλά, υγιεινά, πολύκαρπα και ευτυχισμένα.

Πρέπει να ξέρετε αγαπητοί μου αδελφοί ότι ο μητροπολίτης σας είναι ο άνθρωπος εκείνος, ο οποίος καθ' όλα τα χρόνια της ιερατικής του και αρχιερατικής του διακονίας επιβεβαίωσε, λόγοις και έργοις, ότι είναι «χρηστός πρὸς τον φίλον, ήπιος πρὸς τον οικέτην, ανεξίκακος πρὸς τους θρασείς, φιλόανθρωπος πρὸς τους ταπεινούς, παρηγορῶν κακουμένους, επισκεπτόμενος τους εν οδύναις, μηδένά καθάπαξ υπερορών, γλυκὺς εν προσηγορία, φαιδρὸς εν αποκρίσει, ευπρόσιτος άπασι, μήτε σεαυτοῦ διεξιῶν εγκώμια, μηδέ ετέρους λέγειν παρασκευάζων, μηδέ λόγον άσεμνον αποδεχόμενος, επικαλύπτων όσα δυνατόν των σεαυτοῦ πλεονεκτημάτων», γι' αυτό και αποτελεί εκλεκτό μέλος του σώματος της Ιεραρχίας και απολαμβάνει της αγάπης και της αποδοχής. Αμήν.